

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

Ίδρυτής και Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
 Έκδότης και Διαχειριστής: ΧΡ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & ΣΙΑ

Ταχτικοί συντάκτες: ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, Γ. ΦΤΕΡΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει να διευθύνονται :

Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΝ & Σίαν Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ :	Για την Ελλάδα	δρ. 20	τό χρόνο.
		> 10	τό εξάμηνο
		> 5	τό τρίμηνο.
	Για την Αγγλία και Αίγυπτο	£ 1	τό χρόνο
		£ 0,10	τό εξάμηνο
	Για την Αμερική	\$ 5	τό χρόνο
		\$ 3	τό εξάμηνο

Και για τα άλλα μέρη ανάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΧΙΛΙΑ ρούβλια, μιὰ δραχμή! Ξεπεσμός, εξευτελισμός, τής μπολσεβικικής Ρωσίας, λένε οι άστοί, που άκούν τους πωλητές, εκεί γύρω στο ταχυδρομείο, να διαλαλούν τό καινούριο αυτό δημοτικό είδος: Χίλια ρούβλια, μιὰ δραχμή! Ός τόσο, αυτό μπορεί να χαρακτηριστεί κι ως εξευτελισμός τού παρῶ. Καί φυσικά, έτσι που τραβοῦμε, δὲ θάρρησει ν' ανατείλει ἢ μ' αὐτὴν μέρα, που ὁ παρὸς δὲ θάχει πιὰ καμιάν ἀξία στήν ἀγορά, καί ἡ συναλλαγή θά γίνεται μὲ εἶδη. Ἔτσι θάκοῦς στοὺς δρόμους νὰ διαλαλοῦν οἱ πωλητές: Ἔνα μάτσο ραπανάκια, δυὸ χιλιάδες δραχμῆς! καί τὸ Χρηματιστήριο θά μεταβληθεῖ σὲ λαχαναγορά. Τί ἀναστάτωση που θά φέρει, ἀδέρφια, στὸν κόσμο, αὐτὴ ἡ τρομερὴ ἐπιδημία τοῦ Μπολσεβικισμού ἄν — ὁ μὴ γένοιτο! — ξαπλωθεῖ λίγο περισσότερο!

ΑΓΟΡΑΖΕΤΑΙ τὸ βιβλίον τοῦ Λασκαράτου, κι ἀγοράζεται γερά. Ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον πληροφοροῦνται τί θησαυροὺς ἠθικῆς καί ὀρθοφροσύνης, τί εἰρωνεία καί τί σαρκασμὸ γιὰ τὰ παράξενα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, κλείνει μέσα στίς σελίδες του τὸ πολύτιμο βιβλίον, κ' ἔτσι τὸ «Ἀθηναϊκὸ Βιβλιοπωλεῖον» δὲν προφταίνει νὰνεβάξει «Στοχασμοὺς» ἀπὸ τίς ἀποδηγῆς του. Τὸ φαινόμενον αὐτὸ εἶναι παρήγορον γιὰ τὴν κοινωνία μας. Παρήγορον καί τιμητικὸ μαζί. Ὅταν οἱ «ἄνδρες Ἀθηναῖοι» ἀρχινήσουνε νὰ διψοῦνε τέτια βιβλία, ἡ κοινωνία μας κάπως θάρρησει κι ἄλλὰ ξὶ φυσιογνωμία — πάντα σὲ καλύτερον.

ΠΑΙΔΑΚΙΑ μου, μιὰ συντρομὴ!... Ὅτι ἔχετε εὐχαρίστηση!... Ἔχω τὸ παιδί μου μὲ πλευρίτη... Μουρθε ἀπὸ τὸ στρατὸ ἀρρωστο!... Καί τῶχ ἕνα καί μονάκριβο!... Ἐπε κι ἄλλα λό-

για πονεμένα, ἡ γυναικοῦλα που μπῆκε σεμνά, ἔνα πρωί, προχτὲς, σὲ γραφεῖο μας, καί μὲ χίλιες εἰνῆς καί σπολλάτια, δέχτηκε τὴ μικρὴ συντρομὴ που τῆς δώσαμε. Δυστυχῶς, ἀπὸ τοὺς ταχτικούς συντάκτες τοῦ "Νουμά" δὲν ἐπαγγέλλεται κανένας τους τὸν πατριωτικὸ ποιητὴ, γιὰ νὰν τοῦ ἀναθέταμε νὰ μᾶς ἔγραφε κανένα πολεμικὸ θούριο, μὲ θέμα τὴν παραπάνω σαγήνῃ. Ἀλήθεια, τί κρῖμα, νὰ πάει χαμένο ἕνα τέτοιο θέμα!...

ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΜΕ σήμερα τὴν τρίτη φιλολογικὴ ἀνταπόκριση τοῦ ταχτικοῦ συνεργάτη μας κ. Σταῖνμετς, ἀπὸ τὸ Μόναχο. Οἱ δυὸ πρώτες του διαβαστήκανε πολὺ κ' ἔχουμε πεποίηση πὼς κ' ἡ σημερινὴ θά διαβαστεῖ πολὺ, καθὼς κι ὅλες οἱ κατοπινῆς του, γιὰτὶ ὁ Σταῖνμετς τὰ καταφέρει νὰ μᾶς εἰπὴν σὲ τόσο λίγο σχετικὰ τόπο μιὰ τόσο πλατιά εἰκὸν τῆς σημερινῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς Γερμανίας. Ἔχουν καί τοῦτο τὸ καλὸ ἀκόμα οἱ ἀνταποκρίσεις τοῦ διαλεχτοῦ συνεργάτη μας: που δὲ μᾶς μαθαίνουν μόνο τὴν πνευματικὴν ζωὴ τῆς Γερμανίας, μὰ λίγο καί τὴν κοινωνικὴν τῆς ζωῆς, ἀφοῦ ὁ Σταῖνμετς ξαίρει νὰ διαλέγει, παίρνοντας τὰ θέματά του ἀπὸ τίς καταλληλότερες, γι' αὐτὴ τὴ δουλιὰ, πηγές.

Ἡ Κοινή Γνώμη

ΓΙΑ ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ

Πήλιος, 16 — 12 — 20.

Ἀγαπητέ μου "Νουμά,

Διάβασα τὸ δράμα τῆς κόρης, «Τὸ Κακὸ», τῆς δ'ας Λαζαπούλου, κ' ἔπεσα σὲ τὴν ἀνησυχία, που, χωρὶς νὰ μπορέσω νὰ περιμείνω τὸ τέλος του, πρέπει νὰ σοῦ γράψω τὸ συλλογισμό μου, χωρὶς νὰ θέλω νὰ πιστέψω πὼς θά ρῆξεις τὸ γράμμα μου τοῦτο σὲ καλὴν μὲ ἕνα καταδικαστικὸ μορφασμό.

Λοιπόν, τὸ δραματάκι, ἀπὸ ἔποψη Τέχνης, μ' ἀρέσει, ἀλλὰ ἡ ὑπόθεσή του δὲν εἶναι τόσο καλὴ. τουλάχιστο γιὰ μένα. Καί πικράθηκα πολὺ, σὰν εἶδα νὰ γράφεις γιὰ δαῦτο, πὼς εἶναι ἐξανοιγμένο πρὸς τίς νέες ιδέες, καί πρὸς τὴ σύγχρονη ἀντίληψη τῆς ζωῆς, τῆ ριζοσπαστικῆς, που πνίγεται μέσα στήν οἰκονόμειαν. Ἐγὼ δὲν ἔχω τὴν ἴδια γνώμη, καί γι' αὐτὸ δὲ μᾶρέσει τὸ θέμα του καί νομίζω, πὼς ὅταν κανεὶς τὸ διαβάσει, θά κάμει τὸ συλλογισμό πὼς τὸ κορίτσι αὐτὸ, ἡ Λουκία, δὲν ἔχει καλὴ ἀνατροφὴ τόσο καί τέτοια, που θά τὴν ἔκανε νὰ σέβεται πιότερον τὸν ἑαυτὸ της καί νὰ εἶναι πιὸ σοβαρὴ καί πιὸ συγκρατημένη στίς ἐρωτικῆς διαθέσεις της. Ἀλλὰ, ἂς ἔρθω σὲ θέμα — σὲ τὸ πῶς ἐνδιαφέρων που θέλω νὰ πῶ: — Τί θέλατε νὰ κάμει ἡ οἰκονόμεια, που μέσα στήν ὀποια, καθὼς γράφει ὁ Νουμάς, πνίγεται ἡ ριζοσπαστικὴ ἀντίληψη τῆς ζωῆς; Θέλατε νὰφῶσει τὸ κορίτσι της νὰ γνωρίσει ἐκεῖνον που τῆς ἀρέσει; Καί δὲν ἔχει δικαίον ἡ οἰκονόμεια νὰ φοβᾶται μήπως τὸ κορίτσι της, κ' ὅλα τὰ βιβλία καί κ' ὅλη του τὴ ὑπόθεσιν, κοεῖ τὸ μᾶστορά του σὲ πρόσωπο τοῦ νέου ζωγράφου;

Ἄλλομονο, ἀγαπητέ μου Νουμά, εἰάν τότε ἡ ἀντί-

ληψη — ή δξεία όμως αντίληψη τής ηθικής και τής αξιοπρέπειας — υποχωρούσε σ' αυτόν τὸ ριζοσπαστισμό, — ἐκτὸς ἂν ἐζηλέσαμε και μεις τὸ σύχρονο πολιτισμὸ τής Εὐρώπης, — τότε, τὸ ἀντιλαμβάνομαι ἐμένα όμως θὰ μὸυ ἐπιτρέψεις νὰ μάρεσει ή σημερινή κατάσταση τής σκλαβιάς, παρὰ τοῦ ριζοσπαστισμοῦ. Κι ἂν μὸυ δώσεις τὴν ἄδεια, ἐπιτέλους, ἀγαπητέ μου Νουμά, νὰ ἐκφράσω τὴ γνώμη μου λευτερά, χωρὶς νὰ μὲ παρεξηγήσεις γιὰ τὴ διαφωνία μου μαζί σου. θὰ σοῦλεγα πὸς πολὺ πιὸ καλύτερα θὰ εἶτανε ή δα Λαζοπούλου νᾶγραφε κάτι ἄλλο, με ὑπόθεση ὃ ἐνδιαφέρο τής οἰκογένειας γιὰ τὴν ἀνατροφή τῶν κοριτσιῶν του και γιὰ τὴν προσοχή τής στὴ βιβλιοθήκη τῶν κοριτσιῶν τής, και γενικά τῶν παιδιῶν τής. παρὰ τὴν ἐπαναστατικὴ αὐτὴ και βλαβερὴ ὑπόθεση ποῦγραψε.

Διατύπωσα μιὰ γνώμη μου. Μὴ νομίζετε πὸς θέλω νὰ κρίνω ή νὰ ἐλέγξω κινῶμαι ἀπὸ καθαρὴ ἰδεολογία. και γι' αὐτὸ μὴ μὲ προπαράετε. τὸ ἐναντίο, θὰ ήθελα νὰ μὸυ γράφατε δυὸ λογάκια στὴ στήλη τής ἀλληλογραφίας τοῦ Νουμά, γιὰ νὰ ἰδῶ κατὰ πόσο ἔχω

δίκιο ή ἄδικο στὴ γνώμη μου. Νομίζω πὸς δὲν εἶναι ἀπαίτηση αὐτὴ. Αἱ;

Μὲ ἄπειρη ἀγάπη στὸ 'Νουμά'

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΟΣΧΟΝΑΣ

ΣΗΜ. τοῦ ΝΟΥΜΑ. — Δὲ θέλουμε νὰ ποῦμε πὸς ἔχει ἄδικο ὃ κ. Μοσχονᾶς. Τὴ γνώμη του εἶπε ὃ 'Νουμάς. τὴ γνώμη τής εἶπε ή δ. Λαζοπούλου, τὴ γνώμη του λέει κι ὃ κ. Μοσχονᾶς. Εἶναι, βλέπετε, τόσο ντελικάτο τὸ ζήτημα πὸς ἄγγιξε ή δ. Λαζοπούλου με τὸ δραματάκι τής, ὥστε ὃ καθένας μπορεῖ πάνω σ' αὐτὸ νᾶχει τὴ γνώμη του και νὰν τὴ θαρρεῖ μάλιστα και γιὰ τὴ μόνη σωστή. Ἐνα μοναχὰ θὰ τολμούσαμε νὰ ρωτήσουμε τὸν κ. Μοσχονᾶ : Εἶναι βέβαιος πὸς «ή σημερινὴ κατάσταση τής σκλαβιάς» ἀσφαλίζει τὸ σημερινὸ κορίτσι ἀπὸ τὸ «Κακὸ»; Τί κερδίζουμε νὰ κρυβόμαστε πίσω ἀπὸ θεωρίες; ή ζωὴ ἔρχεται και τὶς ἀναποδογυρίζει, και ή δ. Λαζοπούλου δὲν ἔκαμε τίποτ' ἄλλο, παρὰ νὰ μᾶς δείξει, με ψυχικὴ παλληκαριά πὸς τὴν τιμᾶει, ἔνα σπαρταριστὸ κομμάτι ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν ή ζωὴ. Μακάρι νᾶβρισκε και μιμητές. Ἄλλιομονο! Ὁ καλύτερος παιδαγωγὸς εἶναι ή Ἀλήθεια.

🐾 ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ 🐾

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

— «ΤΟ ΖΑΚΥΘΙΝΟ ΜΑΝΘΛΙ ΚΙ ἄλλα διηγήματα». — Τὸ «Ἀθηναϊκὸ Βιβλιοπωλεῖο» μᾶς χάρισε ἀληθινὰ τὸ πιὸ διαλεκτὸ βιβλίο τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου. Γιὰ τὸ βιβλίο αὐτὸ καλύτερη κριτικὴ εἶναι ή ὁμολογία τοῦ ἴδιου τοῦ συγγραφέα, πὸς στὸ σύντομο πρόλογό του λέει τὰκόλουθα : «... Δὲν μπορῶ τώρα νὰ πᾶρω ὄρο πὸς σ' ἔλο τὸ ἔργο μου δὲν ὑπάρχουν κ' ἔνα δυὸ διηγήματα καλύτερα ἀπὸ τὰ δέκα πὸς διάλεξα. Μπορῶ όμως νὰ πῶ πὸς κι αὐτὰ εἶναι διαλεκτά. Ὁχι μόνο ἐγὼ τᾶγαπῶ ἀλλὰ κι ἀναγνώστες πὸς με παρακολούθησαν και κριτικοὶ πὸς ἔγραψαν κατὰ καιροὺς γιὰ τὶς διάφορες συλλογές μου, τὰ ξεχώρισαν». Τὸ βιβλίο πουλιέται 5 δραχμές.

— ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ — ΝΥΧΤΕΡΙΝΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ. — Δυὸ μονόπρακτα δραματάκια τοῦ κ. Γιάγκου Ἀργυρόπουλου. πὸς τᾶβγαλε ὃ ἐκδότης κ. Μ. Ζηκάκης. — Δρχ. 2. —

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ὁ πόλεμος και ή φιλολογία. — Ποιμενικὴ συμφωνία — Τὰ τραγούδια ἑνὸς πατέρα — Στις χῶρες τοῦ Ἀννάμ — Καταραμένοι καιροί.

— Ὁ συγγραφέας τής «Ζωῆς τῶν Μαρτύρων» και τοῦ «Πολιτισμοῦ» Ζόρς Ντιαμέλ, μᾶς ἔδωσε κ' ἔνα καινούριο του ἔργο, «τὸν Πόλεμο και τὴ Φιλολογία». Μέσα σ' αὐτὸ ὃ συγγραφέας μᾶς πείθει πὸς ὃ καλλιτέχνης κι ὃ ἀληθινὸς φιλόλογος εἶναι κεινοὶ πὸς δημιουργοῦν τὴ ζωὴ. «Πῶς, λέει, θὰ εἶχαμε τὴν «Κάθοδο τῶν Μυριῶν», ἂν ὃ Ξενοφάντας δὲν ὑπῆρχε; Κι ἂν ή θύμηση τοῦ τελευταίου πολέμου μεινε γιὰ πάντα, αὐτὸ στὸ συγγραφέα θὰ ἀφείλεται. Χιλιάδες ἄνθρωποι ὑπόφεραν σὲ χιλιάδες μέρες. Λοιπὸν, χωρὶς τὸ συγγραφέα ή τὸν ποιητὴ, ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀπέθαν.

τὸ κομμάτι τῶν θλίψεων, θάμεινε μικρότερο ἔχρος στὸν κόσμο, παρὸτι ἄφρισε ή ρομαντικὴ ἀπελπισία ἑνὸς Βέρθερου ή ἑνὸς Σάτερτον.

— Ἡ «ποιμενικὴ συμφωνία» εἶναι ὃ τίτλος τοῦ νέου ρομάντζου τοῦ κ. Gide. Ἐνας πάστορας ἔξοχᾶ χάρις κ' οἰκογενειάρχης, συμμαζεύει στὸ σπίτι του μιὰ μικρούλα τυφλὴ, τὴ Γερτρούδη. Καταφέρνει τὴ γυναίκα του νὰ τὴν περιποιηθῆει και νὰ τὴν ξεφειριάσει, κι αὐτὸς καταπίνει νὰ τής ἀνοίξει τὰ μάτια τής ψυχῆς και τής διάνοιας. Ἡ τυφλὴ, ἐξυπνότατη και φυσικὰ ἔμορφη, δείχνεται καλὴ μαθήτρια και τραβάει σιγὰ σιγὰ με τὴν ψυχικὴ τής ἀγνότητα τὴν ἀγάπη τοῦ δασκάλου τής. Ὁ πάστορας, ψυχὴ λεπτὴ κ' εὐγενικὴ, προσπαθεῖ με κάθε τρόπο νὰ πρίγει τὸ αἶσθημα αὐτὸ ποῦπιασε ρίξες στὴν καρδιά του κρυφὰ κρυφὰ, χωρὶς νὰν τὸ πάρει κι αὐτὸς εἶδηση. Μὰ δὲν κατορθώνει τίποτα. Ἡ μικρούλα αἰσθάνεται μεγάλη κλίση πρὸς τὸν παιδαγωγὸ τής. Ἡ κλίση αὐτὴ, με τὸν καιρὸ, γυρίζει σ' ἀγάπη. πὸς διαρκεῖ ὡς τὴν ἡμέρα πὸς μιὰ ἐγγείσηση πετυχημένη τής δίνει τὸ φῶς. Ἀλλὰ τὰ μάτια τής, ἀνοίγοντας, πέφτουν ἀπάνω στὸ γιὸ τοῦ πάστορα, κ' ή Γερτρούδη τὸν βρίσκει ὁμορφότερο ἀπὸ τὸν πατέρα του. Τότε ἀρχίζει μιὰ πάλη, τρομερὴ γιὰ τὸ νεανικὸ πνεῦμα τοῦ μικροῦ κοριτσιοῦ, πὸς δὲν ἀντέχει σὲ τέτοιο μαρτύριο και πὸς τὸ φέρνει στὸ θάνατο. Αὐτὸ τὸ μικρὸ ρομάντζο εἶναι γεμάτο συγκινητικὲς σκηνές, χαριτωμένες και ποιητικὲς, και θὰ εἶταν εὐτύχημα ἂν ὃ συγγραφέας τοὺς ἔδινε περισσότερο χῶρο κι ἄφρινε νὰ κινῶνται πιὸ ἄνετα τὰ πρόσωπά του, πὸς τὴ δράση τους περιορίζεται σὲ λίγες σχετικῶς σελίδες. Μ' ὅλα όμως αὐτά, ή «Συμφωνία» ἔχει μιὰ πραγματικὴ ὁμορφιά, ὁλωσδιόλου δική τής, πὸς και μόνο αὐτὸ τής δίνει θέση στὴν πρώτη σειρά.